

Motion till riksdagen 2020/21:831

av **Laila Naraghi (S)**

Kärntekniskt centrum

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör beakta inrättandet av ett kärntekniskt centrum i Oskarshamns kommun och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsland. Det är ett djärvt och viktigt mål som regeringen har satt upp som kräver handling.

Sverige måste ha kapacitet och kompetens för att möta detta och andra högt uppsatta miljömål samtidigt som vi värnar jobben och välfärden, och därmed även vår energi-intensiva industri.

Fortsatt drift av svensk kärnkraft är en nödvändighet för att klara denna brådskande uppgift. Genom energiöverenskommelsen är fortsatt drift av svensk kärnkraft en självklar del av svensk energipolitik.

Men det kräver att Sverige fortsatt ska vara världsledande i frågor kring kärnteknik och strålsäkerhet. Säkerheten är A och O.

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) har på uppdrag av regeringen utrett förutsättningarna för att upprätthålla en nationell kompetens inom myndighetens ansvarsområde, inom den egna myndigheten såväl som hos övriga relevanta aktörer i Sverige. SSM har konstaterat att det nationella kompetensförsörjningssystemet inom strålsäkerhetsområdet behöver stärkas, såväl för att möta dagens behov av kompetens som för att täcka behoven under kommande år. Liknande slutsatser har presenterats av Kärnavfallsrådet i en rapport från tidigare i år. Rådet har pekat på behoven kopplade till forskning inom kärnteknik och strålsäkerhet.

I grunden handlar det dels om att möjliggöra att Sverige ska kunna bli världens första fossilfria välfärdsnation, dels om att försäkra sig om att vårt arbete omfattas av ett kvalificerat svenskt säkerhetsarbete. Därför bör ett nationellt kärntekniskt centrum

inrättas för att såväl fokusera som samordna forskning, utveckling och kompetensförsörjning.

Oskarshamn är en av Sveriges kärnkraftskommuner. Sedan ett halvt sekel bedrivs kärnteknisk verksamhet i kommunen. Kraftindustrins nuvarande planer innebär att sådan verksamhet kommer att pågå i ytterligare minst 50 år. Reaktor Oskarshamn 3 ska köras minst till 2045, mellanlagret Clab och den planerade inkapslingsanläggningen behövs i drift minst till 2065 och därefter följer cirka tio år för avveckling och omhändertagande av rivningsavfallet. Nya kärntekniska verksamheter kan tillkomma. Stiftelsen för Strategisk Forskning, SSF, har nyligen beviljat 50 miljoner kronor till steg 1 i projektet Sunrise, vars mål är att i kommande steg bygga en forskningsreaktor vid Simpevarp i Oskarshamns kommun. Dessutom finns i Oskarshamns kommun ett centralt lager för använt kärnbränsle (Clab) och Äspölaboratoriet för forskning och utveckling av teknik för slutförvaring av använt kärnbränsle. Inne vid centralortens hamn ligger SKB:s kapsellaboratorium för utveckling av tekniken för inkapsling av använt kärnbränsle.

Det går att med fog hävda att Oskarshamn sedan länge utgör ett kärntekniskt centrum med bred och kvalificerad verksamhet inom en rad kärntekniska områden. En central plattform för att attrahera och utveckla ny verksamhet till kommunen är de anläggningar, resurser och kompetenser som nu är knutna till företagen OKG och SKB liksom de långsiktiga planerna inom nuvarande kärnkrafts- och kärnavfallsprogram. Det som kännetecknar uppsättningen av verksamhetsområdena i Oskarshamn är dels bredden över alla delar av den så kallade kärnbränslecykeln från drift av reaktorer till forskning om slutförvaring, dels att såväl industriell tillämpning som grundläggande forskning täcks in. Det utgör en styrka för att ingå i ett system för såväl kompetensförsörjning som erfarenhetsutbyte, utveckling och forskning inom kärnteknik och strålsäkerhet.

Mot bakgrund av ovanstående och det uppenbara behov som finns för att erforderlig kompetensförsörjning inom kärnteknik och strålsäkerhet ska säkras, pågår ett arbete där industri och akademi gemensamt arbetar för inrättandet av ett kärntekniskt centrum i Oskarshamns kommun.

Arbetsgruppen inkluderar representanter för fyra välrenommerade svenska aktörer: KTH, OKG, Uniper och SKB, varav ingen har sin bas i Oskarshamn och Kalmar län, men framhåller Oskarshamns kommun som det naturliga valet.

Detta kärntekniska centrum skulle vara till gagn för Sverige. Den svenska staten är en given medspelare i detta. Regeringen bör därför beakta och stödja inrättandet av ett kärntekniskt centrum i Oskarshamns kommun.

Laila Naraghi (S)